

30.8.2013

Ympäristöministeriö
Kirjaamo.Ym@ymparisto.fi

Viite Lausuntopyyntö YM009:00/2012

Lausunto luonnoksesta Rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelmaksi

Ympäristöministeriö pyytää 28.6.2013 päivätyllä kirjeellä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausuntoa luonnoksesta rakentamisen materiaalitehokkuuden toimenpideohjelmaksi. Kommentteja pyydetään myös loppuraportissa ehdotetuista toimenpiteistä.

Talonrakentaminen on yksi suurimpia luonnonvarojen kuluttajia Suomessa. Rakentamisessa muodostui jätteitä vuonna 2011 maamassat pois lukien 2,2 miljoonaa tonnia. Määrä on vähän pienempi kuin mitä muodostuu palveluissa tai kotitalouksissa. Rakentamisen painopiste on siirtymässä uudisrakentamisesta korjausrakentamiseen ja sitä kautta rakentamisessa muodostuvien jätemäärien ennustetaan edelleen kasvavan.

Luonnonvarojen kestävä käyttö ja materiaalitehokkuus, johon jätteen synnyn ehkäisy ja jätteiden kierrätys ja hyödyntäminen liittyvät, ovat tärkeitä ihmisen terveyden kannalta ja keskeisiä toimia myös ilmastonmuutoksen hillinnässä sekä muiden ympäristöhaittojen torjunnassa. Myös lainsäädäntöä on viime vuosina kehitetty siihen suuntaan, että jätteiden synnyn ehkäisy ja jätteiden hyödyntämistä tulee edistää kaikilla toimialoilla. Kaatopaikalle sijoitettavaa jätettä koskeva kaatopaikkavero sekä kaatopaikalle sijoitettavan biohajoavan jätteen rajoittaminen edellyttävät jätteiden kaatopaikkasijoituksen sijaan niiden määrän vähentämistä ja uudelleenkäytön lisäämistä. Rakennusjätteen hyötykäyttötavoite on asetettu korkealle, 70 %:iin niin lainsäädännössä kuin valtakunnallisessa ja alueellisessa jätesuunnittelussakin. Tavoitteen saavuttamiseksi nykyisestä 26 %:sta 70 %:iin tarvitaan rakentamisen toimialalla tehokkaita toimenpiteitä.

ELY-keskus mielestä ohjelman sisältämät toimenpide-ehdotukset tavoitteiden saavuttamiseksi ovat hyviä ja kannatettavia. Ehdotetut toimenpide-ehdotukset on jaoteltu seitsemään luokkaa; uudisrakennusten materiaalitehokkuus, kiinteistöpidon ja korjaamisen materiaalitehokkuus, materiaalitehokkuusosaamisen lisääminen, jätehuollon ohjauksen, tilastoinnin ja raportoinnin parantaminen sekä

rakennusmateriaalin kierrätyksen edistäminen ja lajitellun ja kierrätysteknologian edistäminen. ELY-keskuksen kokemuksen mukaan kaikilla em. osa-alueilla on tehtävää, jotta 70 %:n hyötykäyttötavoitteeseen päästään.

ELY-keskuksen mielestä toimenpiteiden jaottelu uudisrakentamiseen ja korjausrakentamiseen on onnistunut. Niiden ongelmat poikkeavat osittain toisistaan. Yksi merkittävä tavoitteiden saavuttamisen este ovat ELY-keskuksen käsityksen mukaan asenteet ja tiedon puute.

ELY-keskus pitää tärkeänä, että rakennusjätteen vastaanotto- ja käsittelylaitosten sekä kuljettajien verkosto on kattava ja helposti saavutettavissa. Myös tieto laitoksista täytyy löytyä vaivattomasti. Rakennusliikkeelle työmaalla muodostuva rakennusjäte on jätettä, joka pitää saada mahdollisimman nopeasti ja halvasti pois työmaalta. Kierrätys ja siihen liittyvä liiketoiminta ei ole heidän ominta toimintaansa, josta tulee yrityksen liikevaihto ja liikevoitto, eikä siihen siksi haluta panostaa. Korjausrakennustyömaiden tiukat aikataulut ja vähäiset varastotilat aiheuttavat sen, että valtava määrä hyvää rakennusmateriaalia joutuu päivittäin hukkaan ja toisarvoiseen käyttöön. Jätehuoltokustannusten nousu edistää rakennusliikkeiden kiinnostusta jätteiden lajitteluun työmailla ja hyötykäyttöön toimittamista kohtaan.

Käytetyn materiaalin laatukriteerit ovat tärkeitä niiden käyttäjälle ja luotettavien kriteereiden laatiminen ja todentaminen ovat ELY-keskuksen mielestä välttämätöntä hyödyntämisen edistämiseksi.

Luetettavien rakennusjätteitä koskevien tilastojen puutteet vaikeuttavat alan kehityksen ja tavoitteiden seuraamista. ELY-keskus pitää tärkeänä sellaisten järjestelmien luomista, että rakentamisesta ja rakentamisessa muodostuvien jätteiden määrästä ja laadusta sekä käsittelytavoista saadaan luotettavaa tietoa. Tiedon tulee olla sekä yritysten että hallinnon käytettävissä.

Hyvällä suunnittelulla ja rakennetutkimuksilla pystytään vaikuttamaan korjausrakentamisessa muodostuviin jätemääriin ja korjauskustannuksiin. Rakennusten ylikorjaamista esiintyy, mutta ELY-keskuksessa on myös havaittu, että välttämättömiä korjauksia lykätään myös liian kauan, jolloin rakennusten kunto heikkenee ja korjauskustannukset nousevat. Rakennuksia joudutaan korjauskelvottomina lopulta purkamaan ja jätemäärät kasvavat.

Yksikön päällikkö

Heli Antson

Ylitarkastaja

Pirkko Kekoni